

Kálaad Pwôl nyə á cilə buud ó Ifêz yé

Isâ í dɔ́gyá nə kálaad mə Pwôl shú Ifêz yí

Pwôl nyə á cilə b́ól ókálaad a njúl mímbwugud, bwə dɔ́ jôw ókálaad b́wəng ná «ókálaad ɔ́ mwā mimbwug». Bɛ́ɛlə sâ jisə Ifz 3.1 nə 4.1 dí yí, í ngə nyîn ná kálaad á buud ó Ifêz jisə cínəngú mbwoomb «ókálaad ɔ́ mwā mimbwug» dî, b́nđŋ nyɔ́wəng á buud ó Filipî, nə á buud ó Kolósia, nə nyɔ́wəng nyé á cilə Fəlmđŋ yé.

Minjígúlá mísə kálaad wəwəng dí myá mí ngə nyîn nda sâ mə cí ná Pwôl nyə a shígé cilə nyə nji shú Dɔ́ ngwúđ. Shug lú mínjígúlá myɔ́wəng wə yuug á kandugə kandugə Zembî nyə á yágulə yí; yuug ná á sheɛng ísâ yâ jɔŋ nə ya shí byêsh Krîst dí shí məkuú (1.10). Pwôl nyə á ka kaaw njígúlá wəwəngú məŋkəw məbá.

(1) ŋkəw áshúshwóógú í ngə lwó ná Zembî nyə á sheɛng Oyúden b́nđŋ ikúl ishús, a sá ná bwə b́g kúl ngwúđ kwoŋ mə Krîst dî (1.3–3.21).

(2) ŋkəw ábɛé í ngə lwó ná obúgula b́sh bwə jəlá nə cugə cug á bálə sɛɛngyá kúl ngwúđ, nəcé b́sh bwə músə buud ɔ́ Yésus-Krîst (4.1–6.20).

Məbádá

¹ Mə Pwôl, muud Zembî nyə a f́ésh ná mə b́g *muud lwámá mə Yésus-Krîst yé, mə cilə bí minjékŋkê mí búúd ó Yésus-Krîst, buud ó abúgúlag. ² Śóŋgú wúsú Zembî bá Cwámba Yésus-Krîst bwə ó sá bí mpaam, bwə ó sá námə ná bí ngəg nə cugə ná sheɛ.

Mpaam ántɔ́ minji

³ Gúmá nà Zembî, Sóóŋgú mə Cwám̄ba wúsú Yésus-Krîst, nyə muud nyə á má bwádan nà sê kwon̄ mə *Krîst dí, sá sá m̄nywa m̄a *shîshim m̄aváál m̄esh jon̄ dí gwôw yé. ⁴ Nyə á bwey féesh sá kwon̄ mə Krîst dí a nda fwo fwô shí nà gwôw. Nyə a féesh sá ná sá bág m̄iŋkêŋkê, kú nà sá á jumúg nyédí m̄ishúđ. Ŋgələ bę ccelí nyə á ccel sá yí, ⁵ nyə á bwey bə nà cęęlá ná a bá ŋwa sá tâŋ bwán bé kwon̄ mə Yésus-Krîst dí, váál jɔjɔ yéesh jé í á bə yí. ⁶ Yéesh jé í á bə ntó shú ná sá ságúsəg m̄əma mpaam nyə á sá sá kwon̄ má ábábə yé dí yí.

⁷ Zembî nyə a má yíl sá m̄ányámád nəcė məcíí má ábábə yé wəwŋgú, a má juu sá nə iwushí bísú nyédí kwon̄ dí, nə ijuugá námé bímbí m̄əma mpáam nyé. ⁸ Zembî nyə a má bul bul sá sá mpaam nyəwŋgú, juw sá zhií mə bə nə fug nə ikəŋ. ⁹ Nyə a má sá ná sá mpúg jɔjɔ yuug jé nyə á ŋgə baagulə shwoó ná a bá zə sá lúu má Krîst dí yí. ¹⁰ Nyə á ŋgə baagulə yuug jəwŋg ná a bá zə casulə gwo mwów m̄a məzhúgúlâ: í á bə ná a bá sɛɛŋg isâ byêsh yə Krîst ná Krîst nyəmėfwó a jwúg nə byo: tɔɔ isâ bísə gwów jon̄ dí yí, tɔɔ byəwŋg bísə wa shí yí.

¹¹ Zembî nyə a má ŋwa sá tâŋ kəw* dé lúu má Krîst dí. Nyə a tééd bwey féesh sá námé nda yuug jé í á bwey bə ná, nyə muud má dú kyey nə isâ byêsh nda á ccel ná yé. ¹² Nyə á ŋwa sá tâŋ kəw dé shú ná, sá buud sá á tééd fwo bwey kwey bwágé lúu wə Krîst wá, sá dúg ságusə váál á mpíyá nə gúmá yí. ¹³ Nyédí kwon̄ dí wə Zembî nyə á wá

1:3 2.6; 2Kr 1.3 1:4 5.27; Yuá 15.16; 17.24; 2Te 2.13 1:5 Yuá 1.12
 1:6 Mat 3.17; Rom 5.2; Kol 1.13 1:7 Zembî nyə a má yíl sá
 m̄ányámád: Kol 1.13-14 məcíí: Ifz 2.13; Rom 3.25-26; Kol
 1.20; 1Yn 5.7 Zembî nyə a má bul bul sá sá mpaam: Ifz 2.7
 1:9 1.22; Kol 1.16, 20 1:11 1.4; Rom 8.28-29 * 1:11 Bóól bwé ci na
 ná: «Zembî nyə a má yə sá dúsú kəw.» 1:13 4.30; 2Kr 1.22; Kol
 1.5

bí ȨkêȨkê Shíshim nyə á bwey kaag buud yé, nyə á wá bí nyə tâȨ məyĩgyé mé ja bí á gwág ciyá á búbálé yí, ja bí á gwág Jəjə LâȨ Ȩgə cug bí yí, ná ndéé bi mú *búgula nyə yí. ¹⁴ Nyə a wá shé Shíshim yé wəwȨg mílámúd tâȨ béén ná a bá yə sá dúsú kəw lú mánywa ja á bá zə məel yíl kúl búúd jé mányámád yí. Nəcə, nyə á kusə kúl búúd jəwȨgú ná í bág də ságusə váál á mpíyá nə gúmá yí.

Məjəgula

¹⁵ Sâ jəwȨg wə bí é gwág ná, té mó á gwáduga ná bí Ȩgə *búgula Cwám̄ba Yésus, bi Ȩgə námé cəel obúgula bēsh yí, ¹⁶ mə ayówé Ȩgələ yə Zembî akíba shú dán ja jēsh má Ȩgə wá bí məjəgula mām di yí. ¹⁷ Mə Ȩgə jəgula ná, Zembî mə Cwám̄ba wúsú Yésus-Kríst, Pəpá á mílwané yəg bí *shíshim á fəg í é lwó bí nyə, sá ná bí mpúg nyə yí; ¹⁸ a wág bí ȨgúȨgəȨ mísh má lámúd, bi mpúg váál bwágé lúu búúd bwé dú bə nə ndí ja á jəw bwo yí, bí mpu bímbí lú zhwoȨg ijimé ísâ á dú kaaw míȨkêȨkê mi búúd myé yí, ¹⁹ nə məma yáag-yáag mísóólúgú á də sá shú sə obúgula myá, mísóólúgú á də sá nə məma Ȩkúl nyé ántə minji myá. ²⁰ Məma Ȩkúl ántə minji nyəwȨg wə nyə á wəef gwúmúshílə *Kríst ná ndéé kə jil nyə nyádí mbwə məncwúm jəȨ dí gwəw yí. ²¹ Nyə á bāȨ Kríst gwəw a ntə ísâ yā məyídúgú† í Ȩgə wá buud mányámád yí, nə byəwȨg í Ȩgə lwó buud mpəl yí, nə byəwȨg í Ȩgə ntə buud Ȩkul yí, nə byəwȨg bísé nə icwám̄ba yí; á ntə sâ jēsh jí nə Ȩkul gwiidəw jíné təw wa cug ga dí, təw jəwȨg cug í Ȩgə zə shwóg yííd. ²² Zembî nyə a mé wá ísâ byēsh Kríst dí mányámád,

1:14 4.30; 2Kr 1.22 1:16 Kol 1.3 1:17 5.17; Mik 2.6; Kol 1.9-10 1:18
4.4; Kol 1.12 1:19 2Kr 13.4; Kol 2.12 1:20 Mis 2.33; Kol 3.1 1:21
6.12; Rom 8.38; Gal 4.8-9; Kol 1.13, 16, 20; 2.9-10, 15, 20 † 1:21 Na jisə
wəwȨgəles bwé Ȩgə ciy Yúd 1.6 dí wá. 1:22 1.10; 4.15; 5.23;
Sóm 8.7; Kol 1.18; 2.19

ná ndeé, nda Krîst mæ jwú næ isâ byêsh ná, Zembî mú tâl nyə lúu á *Dɔ́ lú óbúgula, ²³ Dɔ́ dɔɔŋgú í njúl nyúúl nyé, í njúl lwándúlá næ nyə, nyə muud ŋgə lwándulə sâ jêsh kúl jêsh yé.

2

Krîst nyə á zə næ cug

¹ Bi bân, næ iwushí næ *misám bí á dæ sá myá, mí á sá ná bi bág mimbimbæ. ² Bi a wá mænyúúl cug iwushí næ misámúd yág, ŋwa kuú njɔɔnd á buud ɔ shí ga, ŋgə bɛ mása ŋgə kyey næ lal-lal májamb míngúlúd yé, nyə *shíshim ŋgə lwáfúlə buud ɔ míngáádá yé. ³ Sə bêsh óga, sá á bæ námə gwoong jɔɔŋgúd, cug jísú í á ŋgə bɛ iyéesh yâ milâm mísú, sá á dæ sɔ́ nji ná sá má lwándúlə iyéesh byɔɔŋgú næ bów-bôw mítédúgá myâ cínɔŋ; sá á bwey byêl sá njúl námə nda bóól bêsh, sá njúl nji ná Zembî gwágúg sá zhwunú. ⁴ Nji, Zembî ji bul bæ næ lâm mácey, nyə á cœel shé næ fwámé mæma cœelí. ⁵ Gwə wə í á sá ná, shé buud shé á bæ mimbimbæ nəcə iwushí bíshé wá, nyə á nyingə yə shé cug ja nyə á gwûmushi *Krîst yí. Mpaam má Zembî wə í á má sá ná bi dúgúg cug. ⁶ Zembî nyə a gwûmushi shénɔŋ Yésus-Krîst, ná ndeé, lúu yé dî, nyə a má kə jil shénɔŋ gwôw jɔŋ dî. ⁷ Nyə a sá shé bímbí lú mánywa dɔɔŋgú lúu má Yésus-Krîst dí, shú ná a lwó ikala í búúd í é ŋgə byêl yí ná, mpaam á jí næ ndí yí, í ntɔ́ sâ shé bân mæ jðw ná mpaam yí. ⁸ Mpugá ná mpaam má Zembî wə í á má sá ná

1:23 Dɔ́ dɔɔŋgú í njúl nyúúl nyé: 2.16; 4.1-16, 25; 5.30; 1Kr 12.4-11, 27; Kol 2.19 í njúl lwándúlá næ nyə: 2.14, 18; 4.1-6; Kol 3.15 lwándulə sâ jêsh kúl jêsh: 3.19; 4.10 2:1 2.5 2:2 6.12; Yuá 12.31; 14.30; Mis 26.18; 1Yn 2.16 2:3 5.6, 8; Rom 1.28; Kol 3.6 2:4 Rom 8.39; 9.16; Zhk 5.11 2:5 2.8; Rom 3.24; 6.13; Kol 2.12-13 2:6 1.3; Kol 2.12; 3.1 2:7 1.7; Rom 5.20 2:8 Mat 20.15; Yuá 4.10; Mis 15.11; Gal 2.16

bi dúgúg cug, bi a má ka ntâg bii mpaam nyɔɔŋgú nà zhií a búgá. Sóólúgá wɔɔŋg í cúgɛ sóólúgá wán, jísə yána má Zembî. ⁹ Shé ádúgɛ cug nácé fwǒlə sá wúl sóólúgá, mbô. Muud nda jee ŋkêny nyúul. ¹⁰ Shé búsa yida bæ sâ Zembî nyáméfwó má shîn lúla yí. Nyə á nyiŋgə té shé ncuncumbə lúu má Yésus-Krîst dî, shú ná shé kág sá jɔjɔ mísóólúgá nyə á bwey kwəmsa shé myá.

Kúl búúd má Zembî

¹¹ Bi buud bí á byêl yág íkúl ishús dí wá, bi ɔ tédúgá sá bí á dɔ bæ yí, ja *Oyúden bwé á dɔ ŋwa ná bí cugé ná ábiwáág yí, í njúl ná bân bwé á bæ nə nyə nji mánnyúúlúú, məbwé má búúd sálə. ¹² Bi á dɔ bæ, kú nə wóŋgó nə *Krîst, kú nə zhií bí má bé búúd ɔ Izərəyêl; bi á dɔ bæ ojínə, kú nə kɔw ísâ Zembî nyə á dɔ kaag buud ɔ ísɔ bé yííd, ŋgə cugə kú nə bwágə lúu, ŋgə cugə kú nə wóŋgó nə Zembî. ¹³ Ká ja gaád íí, bí buud bí á dɔ bæ Zembî shwóg-shwóg wá, məcií má Krîst má á má sá ná bi bág nyə kúná-kúnə, kwonj má Yésus-Krîst dî.

¹⁴ Nyə wá jísə mətəla məsú, nyə muud nyə á sá ná, a ŋwa ká ŋwa ká, a sɛɛŋg yé. Nácé yánálə nyə á yána nyúúl nyé yí, nyə a caam kóógúlə í á dɔ wá mbéégí mpédúgá Oyúden nə íkúl íshús yí, kóógúlə í á dɔ sá ná bwé dúg fiiima yí. ¹⁵ Nyə a má yíl məmpándí nə ici yâ *mbwoomb mócɛɛ, shú ná mwâ Yúden bá bēsh mwâ íkúl bwé bág mbii múúú agúgwáan ŋgwúú nyádí kwonj dî, bwé cugə mətala dí. ¹⁶ Yǎlə nyə á yə kwolós dí yí, nyə á sá ŋkwambulə mpédúgá bəndŋ Zembî,

2:9 Rom 3.28; 1Kr 1.31; 2Tm 1.9; Tit 3.5 2:10 Tit 2.14 2:11 Rom 11.17

2:11 5.8 ábiwáág: Gal 5.6; Flp 3.3 2:12 Rom 9.4; 1Kr 15.19; Kol

1.21-22; 1Te 4.13 ojínə, kú nə kɔw ísâ Zembî nyə á dɔ kaag buud

ɔ ísɔ bé yííd: 2.19 2:13 bí á dɔ bæ Zembî shwóg-shwóg:

2.17; 3.6 məcií: 1.7; Gal 1.4 2:14 mətəla: 2.16; 4.3; Kol 1.20

sɛɛŋg: 1.23; Rom 10.12; 1Kr 12.13; Gal 3.28 2:15 2Kr 5.17;

Kol 2.14 2:16 1.23; Rom 5.10; Kol 1.20-22

a sɛɛŋg mwâ Yúden bá mwâ ikûl bwá bæ sâ ɛgwúdí, nyə a shínal ifiimuga. ¹⁷ Nyə á zə nə məkól zə jaaw bí buud bí á bæ shwóg-shwóg nə Zembî wá, jaaw bɔɔŋg bwá á bæ nyə kúná-kúnə wá nə ifiimuga í mə shín. ¹⁸ Nyə wə nyə a mə sá nə sá bēsh, nə Oyúden nə ikûl ishús, sá kúmæg wə Dâ nə ɛkul mə ɛkɛɛkɛ Shíshim ɛgwúd nə ɛgwúd.

¹⁹ Nə ndéé, bí cugé ná nyiŋgə bæ ójínə, ɛkí ntəg mintəbɔ. Bi músə buud ɔ mpwág mə Zembî, námə nda míl míŋkɛŋkɛ mí búúd myēsh, bí músə njów búúd mə Zembî dí. ²⁰ Bi básə nda isâ í məlwóga bwé ɛgá zə lwô nə ndí lámuga dí gwów yí; lámuga jɔɔŋg wə *buud ɔ lwámá nə *buud ɔ mícúndá, Yésus-Kríst wə jísá kwóógú áshúshwóógú í á tédéd kə bwamé dí yí. ²¹ Njów wēsh í ka zə ɛgə lwíny nyédí kwon dí ka zə bæ ɛkɛɛkɛ Mpáánzə mə Cwamba. ²² Nyédí kwon dí wə bí mə zə námə ɛgə bwɔɔda məlwóga dí yé. Bi mə ɛgə bwɔɔda məlwóga dí nə ndéé í mú bæ njów Zembî ɛgá jil Shíshim yé yí.

3

Kríst jì námə Kríst á ikûl ishús

¹ Gwə wə jí nə, mə Pwól, mə muud jí mímbwug dí nəcé ɛgələ sɛy nə *Kríst Yésus shú dún, bí ikûl ishús yé, mə dɔ jəgula nə Zembî shú dún. ² Bi a mə jələ nə jee gwág váál Zembî ɛgə kyey nə mpaam nyé yí, nə nyə á ɛwa mə wá nyédí mísóólúgúd, a yə mə iséy nə mə sáág shú dún. ³ Zembî wə nyə a bágulə mə *ndímba mə mə ndəm cilə bí ni. ⁴ Ja bí é ɛgə ló kálaad éga yí, bímfwó bí é jee dág váál mə mə mpu ndímba mə Kríst yí. ⁵ Zembî nyə a shígé fwo

2:17 Iza 57.18-19; Mis 2.39 2:18 3.12; Rom 5.2 2:19 2.12; 3.6; Heb 12.22-23 2:20 Mat 16.18; 1Kr 3.10-11; Mbú 21.14 2:21 1Kr 3.16 2:22 1Pr 2.5 3:1 Kol 1.25 3:1 mə muud jí mímbwug dí: 4.1; Flp 1.7; Kol 4.18; Flm 1, 9 3:3 3.6 3:4 Rom 16.24; 2Kr 11.6 3:5 Kol 1.26

lwó íkala i búúd í ayág ndím̄ba wəɔŋgú nda á mə ka sá ja gaád ná. A mə sá ná Ɔkɛŋkɛ Shíshim zəg wéeshuli nyə, lwó mĩŋkɛŋkɛ mí *búúd ɔ lwámá nə *buud ɔ mícúndá. ⁶ A mə lwó bwo ná, ja búúd ɔ íkúl ishús bwó mə magulə Jɔjɔ Lán yí, bə́nɔŋ bēsh *Oyúden bwó músə nómə nə kəw ŋgwúd mĩsh mə Zembî dí, bə́nɔŋ bēsh bwó músə íkúl í nyúul ŋgwúd; ŋkaagə Zembî nyə á kaag lúu mə Kríst Yésus dí yí, í dúgyá nómə nə bwo bēsh.

⁷ Jɔjɔ Lán wəɔŋg wə Zembî nyə a sá mə mpaam, wɛɛf ŋkúl nyé, ŋwa mə ísɛyúd nə mə kyéyug nə ndí yí. ⁸ Mə muud mə búl bə kú nə mfíí mĩŋkɛŋkɛ mi búúd myēsh dí yé, Zembî nyə a sá mə mpaam nə mə zəg jaaw íkúl ishús t̄an jɔjɔ məkál ná, Kríst ŋgə sá buud mbii mən̄ywa múúd cúgə nə ŋkul shwánzələ má. ⁹ Mə jaaw bwo məkál, mə bágulə bwo ndím̄ba: ndím̄ba Zembî nyáméfwó muud nyə á té is̄a byēsh nyə á du baagulə shwoó dí kwóm kwóm yí. ¹⁰ Nyə a sá nə mə zəg bágulə búbálé wəɔŋg shú ná *Dɔ lú óbúgula í lwóg váál Zembî jí nə fug is̄a byēsh dí yí, is̄a yā jɔŋ, byəɔŋg í ŋgə wá buud mən̄yámád yí, nə byəɔŋg í ŋgə lwó buud mp̄əl yí í mpúg. ¹¹ Zembî nyə á bwey bə nə yuug jé á kandugə kandugə shú is̄a íni byēsh, nyə á mə ka zə sá sóólúgú kwəŋ mə Cwám̄ba wúsú Yésus-Kríst dí. ¹² Sə músə nə ŋkul jee kumə wə Zembî kú zhízhigə, nəcé sá mú búúd ó Kríst, sə ŋgə nt̄ag *búgula nyə. ¹³ Mə ka ŋgə ci ná, bí tɛem dúg nda mə ŋgə bwəma nə *incwaw í ntug shú dún éga, bí kú wá mən̄yúúl íŋkúnkwəŋ dí; incwaw í ntug íga í bá shúgula bí s̄a gúmá.

Cɛɛlí mə Kríst

3:6 ndím̄ba: 1.9-10; 2.13-14, 18-19; 3.9-11; Rom 16.25; Kol 1.26-27 3:8
 búl bə kú nə mfíí: 1Kr 15.8-10; Gal 1.13-16; Flp 3.6-8; 1Tm
 1.12-16 3:9 1.4 3:10 1.21, 23 3:12 Rom 5.2; Heb 4.16; 10.19
 3:13 Kol 1.24

¹⁴ Gwá wá jí ná, mə ɲgə kúd Dâ məbwón, ¹⁵ nyə muud nyə á gwiid* minjów mí búúd myêsh mínə, tɔɔ mya wa shí, tɔɔ mya jon dí yé, ¹⁶ mə ɲgə jəgula nə nyə ná, nda nywáá jí nə yáág-yáág mílwané ná, a sáág nə ɲkɛ́ɲkɛ́ Shíshim yé wáág bí məma mpífá mílâm dí cwû, lulushi bí. ¹⁷ Mə ɲgə námə jəgula ná, nda bí ɲgə *búgula nyə ná, a sáág nə *Kříst zág ji bí mílámúd, bí nádag nə ccelí, bí ɲgə magulə ɲji sâ í zó nywadulə ccelí yí, ¹⁸ shú ná bí bəg nə ɲkul ná, binɔɲ míl míɲkɛ́ɲkɛ́ mí búúd myêsh bí wámبالég bímbí ccelí mə Kříst í bwáág yí, nə bímbí í gwáá yí, nə bímbí jí nə cé kələ gwów yí, nə bímbí jísə nə gwaálə shí yí. ¹⁹ Bí bəg námə nə ɲkul mə mpú ccelí mə Kříst í ɲgə ná ntɔ sə fəg ni, shú ná mílâm mí lwándúg bí nə fəg nə ccelí nə cwóó námə nda Zembî jí lwándúlá ná.

²⁰ Zembî muud jí nə ɲkul bul sá sə mənywa ntɔ bímbí sə mə gwáámə nyə yí nə bímbí sə mə tédúgá ná nyə e sá yé, nyə muud ɲgə sá nə ɲkul nyé í ɲgəg nə sɛy sádí ícəg dí yé, ²¹ *Dɔ́ í sáág nə ikala í búúd byêsh í yág nyə gúmə kwon mə Yésus-Kříst dí, kandugə á kandugə. Amen!

4

Nyúul ɲgwûd

¹ Nda jí ntó ná, mə muud jí mimbwug dí nə ɲgólə sɛy nə Cwáməba yé, mə ci nááá, cəgəgá mbií cəg í mpíyá nə muud mə bii ɲjúwúlú Zembî ɲgə jów buud yé. ² Ntó ji ná, muud kú bwele ɲkêny nyúul, də bə ɲji nə lám nə shɛɛ, kú nə mílámusa, ɲgwól jísəw ɲgwól ccelíd. ³ ɲkɛ́ɲkɛ́ Shíshim mə sɛɛɲg bí nə bí ɲgəg nə cəgə búmbə ɲgwúd; bulugá wá

3:14 6.18-19 * 3:15 Bóól bwə ci nə gwiid ni mə ké ná «nyə wə nyə a tê». 3:16 Kol 1.11 3:17 Yuá 14.23; Ifz 5.2; Kol 1.23; 2.7 3:18 Kol 2.2 3:19 1.23; 5.2, 25; 2Kr 5.14; Kol 2.9-10 3:20 Kol 1.29 4:1 3.1 4:2 5.2; Kol 3.12-13 4:2 Rom 8.13; Gal 6.8; Kol 3.9 4:3 2.14-16; Kol 3.14-15

ηkul ná cug búmbá jəŋg í bəg kú ntáma; bi ɔ shúgál gwo nə lâm mətəla, nəcé lâm mətəla wə ηgə báduga bí búmbá ηgwûd.

⁴ Bî má jəlá nə cugə búmbá ηgwúd nəcé Zembî nyə a jêw obúgula bēsh ná bwá bwándúg bwágə lúu ηgwúd* ; ntó, obúgula bēsh búsə mbwəzədá nyúul ηgwúd, bwá á ləg ηkəŋkə Shishim ηgwúd, ⁵ búsə nə Cwamba ηgwúd, bwá ηgə magulə minjígulá mimpwúd, búsə nə nduwán ηgwúd†, ⁶ Zembî ji nji ηgwúd, á jí Sóŋgú a shé bēsh yé; nyə wə má jwú nə shé bēsh, á də balan nə shé bēsh shú sála ísəy byé, a jisə shé bēsh dî.

⁷ Nji, mbúgula yēsh nyə a shí ləg dé kəw lú yána váal *Kříst nyə á yigula nyə dwo mpáam dí yí. ⁸ Sá jəŋg wə jí cilyá Kálaad Zembî dí nó:

Ja nyə á kə gwów yí,
nyə á bii mikwám kə nə ndî;
a mú yə búúd məyóna.

⁹ Ká, ja bwá cí ná nyə á kə gwów yí, ntó má kə ná jí? ηgaá ntó má kə ná nyə á fwo tééd shulə kə shí ga dí shí? ¹⁰ Muud nyə á shulə yé, nyə námə wə nyə a bád kə zhwáánġê, cə jəŋ lə gwów dēsh; í á bə ntó shú nə nə shí nə gwów byēsh í bəg nji nyə nə nyə. ¹¹ Məyóna nyə á ηgə yə buud má má á ηgə bə ná, nyə a sá ná bóól búúd bwá bəg *buud ɔ lwámá, bóól *buud ɔ micúndá, bóól obwiŋgye ɔ lāŋ, bóól obaagulə ó gwoŋg nə oyíguli. ¹² Nyə a sá ntó shú nə miŋkəŋkə mi búúd mí bəg fwámé ηkwəməsá má sá ísəy, ηgələ sá nə nyúul má Kříst, *Də lú óbúgula í lálug. ¹³ Bwá sáág ísəy

4:4 1.23; 2.18 * 4:4 bwágə lúu: Ná «bwá bá bə nə cug á kandugə kandugə». 4:5 Yuá 10.16; 1Kr 8.6 nduwán: Mat 28.19;

Rom 6.3-4 † 4:5 nduwán ηgwúd: Bwá á ηgə duwan shú má Cugye ηgwúd. 4:6 1Kr 12.6 4:7 Rom 12.3, 6; 1Kr 12.11 4:8 Sôm 68.19

4:9 Yuá 3.13 4:10 1.23 4:11 1Kr 12.28 4:12 1Kr 14.26 4:13 Kol 1.28

byɔɔŋg ná ndeé kə wóós ná shé bēsh shé má bá bə nə váál búgə ŋgwûd, shé bēsh mpu *Mwân má Zembî váál ŋgwûd, shé bēsh fifə námá bímbí Krîst mə fifə yí.

¹⁴ Í bág ntó shú ná sə nda ná nyingə bə íkúkágá, sə nda nyingə də ŋgə yáŋgula nda ifúló í íntél í də yáŋgula ŋgwɔɔ nə ŋgwɔɔ ná; nda ná nyingə də ŋgə bɛ njííngúlá wēsh í wóós yí, buud bwá á má kú nə dúlə kəl bóól íbíd wá bwá nda ná nyingə nyúg sá. ¹⁵ Sá mú bá yida də jaaw óbúbálé nə lâm cɛelí, sá ka ŋgə wíy məzhíí mēsh ŋgə bə nda Krîst muud jí lúu yé. ¹⁶ Nəcé nyə Krîst wə ŋgə sá ná Dɔ dēsh ncindí í bég fwámé téégyá nda nyúúl muud, kúl nyúúl jēsh jé jiya dí, misəsagə myâ məbwɔɔ mə nyúúl ka ŋgə laad byo. Dɔ ka bə ntó, kúl nyúúl jēsh ŋgə séy váál í jí yí, nyúúl nyēsh ka ŋgə wíy nə cɛelí.

Kuú njɔɔnd ágúgwáan

¹⁷ Mə ka ŋgə cɛel lás fwámé lás Cwámba ŋgə mpu, ŋgə ci nááá: kúgá ná ŋgə kyey kuú njɔɔnd óhááden; bwə ŋgə sá isâ nə milúu myán, milúu ka ŋgə zhííng bwo ntó kú nə wíímbúlé. ¹⁸ Milúu mí á má shila‡ bwo, bwə cúgə nə ŋkɔw cɔg Zembî nyə a má yə búúd yíid nəcé shúg dúsə bwo mílúúd yí nə bimbúlálə mílâm mí á má bimbula bwo yí. ¹⁹ Milâm mí músə bwo kú ná nə məcɛy, bwá á má ka wusə mányúúl ásíy-síy dí, ka ŋgə bɛ misóólúgú mí ádudanâ məváál mēsh, nə mbeé ncwanɔgə antɔ minji.

²⁰ Nji bí báá, kéel má *Krîst bí á gwág yí í áshígé jíínguli bí ntó. ²¹ Ŋgáá nə kéel mə Krîst wə bí á gwág yí? Ŋgáá nə minjííngúlá myé bí á ŋwa myá mí á bə óbúbálé wə Yésus?

4:14 1Kr 14.20; Heb 5.13-14; Zhk 1.6 4:15 5.2 4:15 1.22 4:16 1.23; 2.21-22; 4.13, 25; Kol 2.19 4:17 5.8; Rom 1.21; 1Pr 1.14 ‡ 4:18 milúu mí á má shila: Ciyá ni jisə námá 2Kr 3.14; í kéé ná «milúu mí músə bwo kú ná nyingə də mpu bii ísâ, kú mpu faas». 4:19 Kol 3.5

²² Ká ji? Í jii ná bi myáásug kukwumuga múúd bí á fwo ða bæ kuú njæond ácwúlúd yí, kukwumuga múúd í ðá ñgə yúúd yúúdúg, ñgələ bæ məshiiġá íwímbúg í ñgə shiiġ nyə yí. ²³ Í jii ná milâm nə milúu mí ñgəg nə nyiŋgə bul bæ bí gúgwáan nə gúgwáan. ²⁴ Í jii ná bi bwáádúg kukwumuga múúd ágúgwáan, kukwumuga Zembî nyə a má sá ná í bəg nda nyəmfwó, í ñgə bæ otátəlí nə cug məñkál í ñgə zhu óbábələ dí yí.

²⁵ Nda jí ntó ná, myaasugá ijǝǝ. Né ndeé, muud yêsh má jəlá nə bwiiŋg ñgwól nji óbábələ, nəcé shé músə leedyá nda ikúl í nyúul muud. ²⁶ Í ká bæ ná muud má gwág zhwuñú, ké bey ná a sáág *səm; a kú ntəg bíd nə jwów í jíməg a njúl ná nə zhwuñú. ²⁷ Bi kú bæeg yə Njwû məjamb zhí. ²⁸ Muud nyə á ða júwo yé yówug júwo; a yídag sêy nə məbwə mé shú ná a bəg nə sá jí nə ñkul kwíind nyəmfwó, kwíind námə ñgwól múúd jí nə məyáŋgan yé. ²⁹ Muud kú ná nyiŋgə cúwal ícúwəlí-cúwəli nyədí mpud; ñkí í jii ná bí lásúg hí, bí ci nji jǝǝ íciyá bísé nə ñkul sá nə muud lálug búgəd yí, íciyá bísé nə ñkul kwíind búúd bwə gwág wá yí. ³⁰ Zembî nyə a wá bí ñkəñkə Shíshim təñ məyhiġyé ná á bá yíl bí mənyámád. Kúgá sá ná ñkəñkə Shíshim wəŋg shúsúlág. ³¹ Ofimâl, nə dúlə nyada, nə impimbə, nə ozhuyâ, nə *bwaasúlə mpu, tɛem bæ dúl váál gwólə lâm dêsh, byêsh ini í shínúg bídí ícug dí. ³² Yidagá bæ nə osusa, bí ða gwág búúd bēsh cey lámúd, bí ða sá ná, ñgwól juu ñgwól, ñgwól juu ñgwól, námə nda Zembî nyə á juu bí lúu má Kríst dí ná.

4:23 Rom 12.2 4:24 Mət 1.26-27; 2Kr 5.17; Kol 3.10 4:25
 4.16; Zak 8.16-17; Kol 3.8-9 4:26 Zhk 1.19-20 4:28 1Te 4.11 4:29 5.4;
 Kol 3.8; 4.6; Zhk 3.10 4:30 1.13-14; Iza 63.10; Rom 8.23; Gal 5.25 4:32
 Mat 6.14; 18.22-35; Kol 3.12-13

5

Kuú njɔɔnd cɛlí

¹ Ɔgaá bí jisə bwán Zembî mə búl cɛel wá, ɲgəgá nə sá nda nyə. ² Ɔwagá kuú njɔɔnd cɛlí námə nda *Kříst nyə á cɛel sá nə; nyə á cɛel sá v́ál á nə nyə á kɛenzh cug jé yə Zembî shú dúsú, a bə sá *mətúnuga mə anywa məcud wə Zembî.

³ Bwə nda ná də cwéed bí nə jaŋga, nə dúl v́ál mısóólúgú mí ádudaná myêsh, tɔw yéesh məbii. Isá ini í ajəláyé nə minkɛŋkɛ mi búúd. ⁴ Kúgá ná nyiŋgə də cúwal ícúwálí-cúwəli, muud nda ná lás nda a cugé nə líu, kú sá bów-bów fyaŋga. Ntó nyə ajəláyé. Yidagá də lɔ mənywa Zembî ɲgə sá bí má. ⁵ Bi mə jəlá nə wámbulə mpu nə, tɔw muud jaŋga, ɲkí muud jí nə cug ádudaná yé, ɲkí ntág muud jí nə yéesh məbii yé, ɲgwúd nə ɲgwúd nyə abəle bə nə kəw Faan mə Kříst bá Pəpá Zembî dı; yéesh məbii jisə dúl v́ál yələ zembî áyadúg gúmá.

⁶ Bi kú bíd nə muud zəg shiig bí nə mbéé zhizhe kaand. V́ál isá byəɔŋg wə í də sá nə mpimbə mə Zembî í bíig buud ɔ məbún. ⁷ Kúgá də fəla sámbá nə bwo. ⁸ Yág, bi á bə nə milám yídúgú nə yídúgú; ká, bi músə nə məŋkenya milámúd ja gaád; ɲwagá kuú njɔɔnd á məŋkenya. ⁹ Məŋkenya máá mə də bə, nə jɔ lám, nə otátəlí, nə obúbələ. ¹⁰ Bi ó də sɔ ɲji sá Zembî mə gwág nywa yí. ¹¹ Kúgá də nyii misóólúgú myá məyídúgúd, mí cugé nə mfií. Yidagá də lwó nə misóólúgú myəɔŋg mí anywáyé. ¹² Isá bwə dú ɲgə sá məyídúgúd yí í cugé sá mə

5:1 Mat 5.48; 1Yn 3.1 5:2 3.17-18; 4.2, 15-16; 1Kr 8.1; 2Kr 5.14; Gal 6.10; Flp 2.2; Kol 2.2; 3.14-15 *mətúnuga*: Gal 1.4; Heb 10.5-10 5:3 Gal 5.19-21 5:3 Kol 3.5 5:4 4.29; Kol 3.8 5:5 Rom 5.17 5:6 Rom 1.18; Ifz 2.3; Kol 2.4, 8; 3.6 5:8 *yídúgú nə yídúgú*: 2.3, 11-12; 4.17-18, 22; Kol 3.7; Tit 3.3 məŋkenya: Yuá 8.12; Kol 1.13; 1Pr 2.9
5:9 Gal 5.22-23 5:10 Rom 12.2; 1Te 5.22

dá bwiing, sálə shwôn. ¹³Ja məŋkenya mə mə kwan gúl sâ yí, sâ jəŋg mú nyîn nda jí ná. ¹⁴Nəcə məŋkenya wə mə dú sá ná sâ jêsh nyínúg nda jí ná. Gwə wə bí mə gwág gúl ciyá ná:

Wo muud jí gwád yé, juumúg.

Wəólúg wú mí múŋúd,

Kríst ka kwan wo.

¹⁵Bi ɔ mpú də baagəsə kuú njəond wún nə bi kú ŋgə cugə nda iwagúlələ, bi cágəg nda buud bwə mə kyé wá.

¹⁶Yílúgá fwála míkwámúd*, bəw mwəw mágə. ¹⁷Nə ndéé, kúgá də wagula, dugá mpu wámbulə sâ Zembî mə jí yí.

¹⁸Kúgá də ŋgul nə ndéé shwág, váál íŋguluga dəŋg í də kənd múúd íntfwúlíd. Yidagá də sɔ nə bi lwándúg† nə ŋkəŋkə Shíshim. ¹⁹Dugá sey ósəm nə miŋgwa nə isusa yá Zembî ja bí mə dú lésə yí; dugá ságəsə Cwámba ísusa dí nə lám wəsh. ²⁰Dugá lɔ Zembî Sóŋgú kwoŋ mə Cwámba wúsú Yésus-Kríst dí ja jêsh dí nə sâ jêsh dí. ²¹Dugá sá mpəódúgá nyín nə muud yêsh jweeg lúu magulə nə ŋgwól jwúg nə nyə nəcé gwəólə bí ŋgə gwəɔ Kríst yí.

Cug á njów bā

²²Budá o, bídúgá nə ogwúm bún bwə jwúg nə bî váál í jəlá nə Cwámba yí. ²³Nəcə mudúm mə jwú nə mudá yé némə nda *Kríst mə jwú nə *Dɔ lú óbúgula ná; Dɔ dəŋgú, nyə á cug dwo, dúsə nyúúl nyé. ²⁴Nə ndéé, váál Dɔ í ŋgə sá

5:13 Yuá 3.20-21 5:14 Iza 26.19; 60.1; Rom 13.11; Zhk 5.8 5:16 Kol

4.5 * 5:16 Ciyá Pwól nyə á balan nə ndí na ni, bóól bwə ci gwo ná: «Mpugá balan nə məfwála mə cug». 5:17 1.17;

Rom 12.2 5:18 Mik 23.31-35; Rom 13.13 † 5:18 Na ŋgə cəel ci nə «bí shwágúg nə ŋkəŋkə Shíshim» nda búúd bwə dú shwág nə məlwəg ná. 5:19 Sòm 33.2-3; Kol 3.16-17; Heb 13.15 5:21 Kol

3.18-4.1; 1Pr 2.18-3.7; 1Tm 2.1-13; Tit 2.1-10; 1Yn 2.12-17 5:21 1Pr 5.5

5:22 Kol 3.18; Tit 2.5; 1Pr 3.1 5:22 1Kr 14.34-35 5:23 1.22; 1Kr 11.3

Krîst mægwág yí, ntó námé wé búdá bwé jéllá nə sá ógwúm bán mægwág mæzhí mēsh yé.

²⁵ Bi bán ogwûm, cœluga budá bún váál Krîst nyə á cœl Dɔ yí, váál cœlí á nó nyə á kœenzh cug jé shú Dɔ. ²⁶ Nyə a sá ntó nó á gusa dwo nə məjúwó nə ciyá jé shú nó í bág ηkɛηkɛ Dɔ, ²⁷ í nyínúg nyə milwané mi cúwala nda mudá, kú nə lág, kú nə mbwad, ηkí gúl váál sâ ni, nji ηkí ηkɛ, kú nə sá á jumúg. ²⁸ Váál cœlí jœɔɔg wé ηgwúm mé jéllá nə cœl múdá yé yí, cœl nyə tâɔ nyúúl nyé á nyəméfwô. Muud mə céél múdá yé yé, á cœl nyəméfwó. ²⁹ Muud nyə abwélé mpii nyúúl nyé á nyəméfwô, mbô. Muud yêsh mé dɔ wíl nyúúl nyé, dɔ ηwa ηjugú nə nywo námé nda Krîst ηgə ηwa ηjugú nə Dɔ nó, ³⁰ Dɔ dásé nyúúl nyé yí, sá búse ikúl ya nyúúl nyé nyœɔɔg. ³¹ Sâ jœɔɔg wé jí cilyá Kálaad Zembî dí yí, nó: «Nda mé mé kwambulə bwo ntání nó, mudúm mə bá lúgə sóɔɔgú bá nyœɔɔgú, a kə leedya nə mudá yé, bá obá bwé mú bæ nyúul ηgwúdâ.» ³² Ndímba ni wúsə ayíyáág; mə jaaw bí nó í dúgyá nə Krîst bánɔɔɔ Dɔ lú óbúgula. ³³ Nji, í dúgyá námé nə bî: muud yêsh céélug mudá yé nda nyəméfwó, mudá yág ηgwúm yé gúmá.

6

A bwân nə obyɔl

¹ Bwân ɔ, ságá obyɔl bán váál mægwág mé jéllá nə Cwám̄ba má, ntó ji tútəlî. ² Nəcé nyúl mpéndí í ηgə ci nó «gúmálúg sóɔɔgú wô bá nyœɔɔgú wô», mpéndí nyœɔɔg ntâg ɔ í tééd bæ nə ηkaagə, ³ nyísə nə ηkaagə nó: «Wo dúgúg mánywa, wo cugə kwóm kwóm shí gaád». ⁴ Bi bán obyɔl ntâg íí, kúgá sá né kuú njœɔnd wán í bág cindal bwán

5:25 1.23; Kol 3.19; 1Pr 3.7 5:25 3.19 5:26 gusa dwə nə məjúwó:
 Rom 6.3-4; Tit 3.5; Heb 10.22 5:27 1.4; 2Kr 11.2; Flp 1.10; Kol 1.22
 5:30 1.23; 1Kr 12.27 5:31 Mət 2.24 5:32 Mbú 19.7 6:1 Kol
 3.20 6:2 Mbá 5.16 6:4 Kol 3.21

ná bwé dúg sá bí miŋgáádá. Yidagá ηgə wíil bwo, ηgə lwó bwo cug, ηgə yə bwo fwámé njííngúlá í ηgə zhu wé Cwám̄ba yí.

A m̄lwaá n̄ə omása

⁵ Yé m̄lwaá, ságá omása bún bâ wa shí m̄gwág; m̄gwág m̄wɔŋg m̄ó dúg bæ n̄ə gwóǝǝgá n̄ə m̄jigəwa, n̄ə lâm ηgwûd, váál m̄gwág í jéllá n̄ə *K̄ríst yí. ⁶ Í kú ntâg d̄u bæ n̄ji bwé m̄ó fwo fála bî, nda sá m̄ó cí n̄é bí ηgə s̄p ná buud ɔ bwé gwágúg bí nywa. Dugá sá m̄gwág mâ ná bi búsə m̄lwaá m̄ó K̄ríst, bi ηgə l̄eɛl sá s̄a Zembî m̄ə jíí yí. ⁷ Séyúgá n̄ə bwo váál í ηgə wú lám dí cwú yí, nda sá m̄ó cí n̄é bí ηgə s̄ey n̄ə Cwám̄ba, kú bæ búúd. ⁸ ηgáá bi m̄ə mpú ná t̄ə lwaá t̄ə muud cúgɛ lwaá yé, muud yêsh m̄ə sá j̄ɔj̄ɔ s̄óólúgú yé, m̄ə bá ηwa myəna wé Cwám̄ba? ⁹ Bi b̄an̄ omása ntâg íí, cugəgá n̄ə m̄lwaá m̄ún váál ηgwûd d̄wɔŋg. Yowugá cwambulá. ηgáá bi m̄ə mpú ná n̄ə m̄lwaá m̄ún n̄ə bí, Mása wún á binón̄ b̄esh jí gwów jon̄ud, nyə ádé ntâg baam n̄ə ηgwól múúd nt̄ə ηgwól?

Lúmbúli m̄ó mbúgula

¹⁰ Ciyá m̄ó zé j̄əna cí bí yí jí ná, ηwagá yáág-yáág ηkûl m̄ə Cwám̄ba, í l̄ulushig bí nyádí kwon̄ d̄í. ¹¹ ηwagá m̄əkwɔɔ m̄ə d̄óomb̄ m̄esh Zembî m̄ə yé búúd má, bi b̄əg n̄ə ηkul m̄ə d̄u t̄əl̄ kuú ja Njwû m̄əjamb̄ m̄ó d̄u zé n̄ə zhwoɡ m̄əkəŋ m̄é zə d̄u c̄eɛl nyúg bí yí. ¹² Buud dí s̄ə ηgə lúmbuli n̄ə ndí wá. Sə ηgə lúmbuli n̄ə is̄ə yâ m̄əyídúgú í ηgə wá buud m̄ənyámád yí, n̄ə is̄ə byêsh í ηgə lwó buud mp̄əl̄ yí, n̄ə byɔɔŋg í ηgə bæ n̄ə miŋkwón̄ wa shí á m̄əyídúgú yí, n̄ə m̄əjamb̄ m̄əs̄ə gwów jon̄ dí má. ¹³ Gwé wé m̄ó cí ná, ηwagá m̄əkwɔɔ m̄ə

6:5 Kol 3.22-25; 1Tm 6.1-2; Tit 2.9-10; 1Pr 2.18-21 6:6 1Kr 7.22 6:8
2Kr 5.10; Kol 3.24-25 6:9 Kol 3.25; 4.1; Zhk 2.1 6:10 Yuá 15.5; 1Kr 16.13
6:11 2Kr 10.4; 1Te 5.8; Iza 59.17 6:11 Zhk 4.7 6:12 1.21; 2.2; 1Pr 5.8-9
6:13 Rom 13.12

dóomb mēsh Zembî mæ yə búúd má, dæ ji næ ndí, bí bág bæ kú fúfug ja mēfwála mæ bá ŋkaŋgula bí yí, bí lúmbuli ná ndeé ntɔ, bí tál ná shîm. ¹⁴ Bî ɔ yím mányúul! Bî ó dæ cugə ŋji óbúbóléd, óbúbólé bwə bág bí tãŋ nda kandá ízimbi. Bí dæ námə cugə otútəlí dî, otútəlí bwə bág bí nda wáma íŋkwánz bwə dæ búdal bud næ ndí yí. ¹⁵ Ságá ná mækuú mún má dág bæ kwéeshá kálə bwiing Jɔɔɔ Lãŋ í dú wá búúd mətala mílámúd yí. ¹⁶ Na ísâ íni byêsh dí, bí ka námə dæ bii búgə nda bæné, gwə wə í é dæ jímə ílá í kuda Múúú Lúmbúlí nyə é dæ wusə bí yí. ¹⁷ Ságá ná cug ə kandugə kandugə í bág bí nda tûm íŋkwánz zimbi má dæ búdal lúú næ ndí yí; bí ŋwa Milésú mí Zembî, kafwele mæ ŋkɛŋkɛ Shíshim ó ni. ¹⁸ ŋkɛŋkɛ Shíshim dág yə bí mæváál má mójəgula mēsh tɔɔ bí təl jáyé cé tɔɔ jáyé, bí dæ jəgula næ Zembî, dæ téég nyə mæbwə. Bî ɔ yáág ná bí dág sá sóólúgú wəɔŋg kú bwelə káád. Bî ó dæ wá búúd ó Zembî bēsh bídí mójəgulad. ¹⁹ Bí dæ námə wá mæ shú ná Zembî wág mæ Kéel dé mpu dí, mæ dág jaaw búúd *ndímba á Jɔɔɔ Lãŋ ná kpwoó kpwoó, ²⁰ wâm lwámá Zembî nyə á yə mæ wə Jɔɔɔ Lãŋ, tɛem bæ ná í má kænd mæ mímbwug dí. Dugá wá mæ mójəgula dí ná mæ dág bwiing Jɔɔɔ Lãŋ wəɔŋg ná kpwoó kpwoó váál í jəla yí.

Məbədə

²¹ Shú ná bí mpúg cé má təl yí næ sâ má ŋgə sá yí, mwááŋg Tishík má búl cɛel yé, sóol mäsáal mæ Cwám̄ba, sóol mäsáal abúgúlag ŋgə zə, nyə é zə bá jaaw bí. ²² Mə wə mó ntí nyə ná a zəg jaaw bí nda má jísə ná, a zə wá bí ŋkul mányúúlúú.

6:14 Iza 11.5 6:15 Iza 52.7; Rom 10.15 6:17 Iza 40.2; Heb 4.12 6:18 3.14; Luk 18.1; Mis 4.29; Rom 15.30; Kol 4.2-4 6:20 3.2; 2Kr 5.20; Kol 4.4
6:21 Tishík: Mis 20.4; Kol 4.7-8; 2Tm 4.12; Tit 3.12

²³ Zembî Sósóŋgá bá Cwám̄ba Yésus-Krîst bwá ó sá ná bí bwááŋg bêsh bí cúgæg ná shεε, bwá ó sá námá ná bí cúgæg cεelíd nà búgád. ²⁴ Buud bêsh bwá ŋgá cεel Cwám̄ba Yésus-Krîst nà váál cεelí í cúgέ nà ŋkul shîn wá, Zembî ká sá bwo mpaam!

6:23 bí cúgæg ná shεε ... bí cúgæg cεelíd: 2Kr 13.11
Gal 6.18; 1Pr 1.8

Kálaad Zembî : Sə́ á Gúgwáan New Testament in Makaa

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Makaa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Makaa

© 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-11-16

